

МИЛЛИЙ-МАДАНИЙ МАРКАЗЛАРНИНГ “ХАЛҚ ДИПЛОМАТИЯСИ”НИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ

Шарипов Шахриддин Зиядуллаевич

Ўзбекистон-Финландия педагогика институтини ўқитувчиси

Ўзбекистон Республикасида истиқомат қиладиган турли миллат ва элатларнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий, иқтисодий-маданий, маънавий-маърифий ҳаётида иштирок этишини таъминлаш миллий-маданий марказлар фаолиятининг асосий йўналишларидан биридир. Шунингдек, барча миллат ва элатлар саъй-ҳаракатларини мамлакат суверенитетини мустаҳкамлаш ва барқарор ривожлантириш, давлатнинг ҳудудий яхлитлигини мустаҳкамлаш мақсадларига эришиш ғояси атрофида бирлаштириш, кучли фуқаролик жамиятини, демократик ҳуқуқий давлатни шакллантириш жараёнларида уларнинг фаол иштирокини таъминлаш, миллатлараро муносабатлар, чет мамлакатлар билан дўстона алоқаларни янада ривожлантириш, уларнинг тили, маданияти, анъаналари ва урф-одатларини сақлаш ва ривожлантириш, турли тиллардаги оммавий ахборот воситалари ривожини қўллаб-қувватлаш, Ўзбекистонда яшаб ўтган ва истиқомат қилаётган, жаҳон цивилизациясини ривожлантиришга бебаҳо ҳисса қўшган атоқли намояндалар маънавий-маданий ва илмий меросини тарғиб қилувчи материалларни нашр этиш, «халқ дипломатияси» механизмларидан фойдаланиш орқали хорижий мамлакатларнинг фуқаролик жамиятлари билан ҳамкорликни ривожлантириш ва дўстликни мустаҳкамлаш, хорижий мамлакатларнинг мамлакатимизда фаолият юритаётган ташкилотлар ва дипломатик ваколатхоналар билан «халқ дипломатияси» асосида алоқа ўрнатиш ва уни изчил ривожлантириш, мамлакатда яшаётган миллатларнинг тарихий ватанлари билан дўстлик, ҳамкорлик, маданий-маърифий алоқалар ўрнатиш¹ миллий-маданий марказларнинг асосий вазифалари бўлиб ҳисобланади.

Ушбу мақсад ва вазифаларга эришишда миллий-маданий марказлар мусиқа, театр студиялари, она тили, тарих, ёзув, адабиёт, халқ оғзаки ижоди, театр ва рассомчилик санъати, миллий урф-одатлар ва хунармандчилик, миллий спорт ўйинларини ўрганиш, миллий маданият, тил, миллий урф-одатларни ўрганиш ва тарғиб қилиш мақсадларида семинарлар, конференциялар, давра суҳбатлари, фестиваллар ва учрашувлар ташкил этади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2017 йил 24 январда Республика байналминал маданият маркази ташкил этилганининг 25 йиллигига бағишланган учрашувда сўзлаган нутқида “Мамлакатимизда этник ўзига хосликни ривожлантириш ва миллатлараро муносабатларни янада уйғунлаштиришда 137 та

¹ Миллатлараро муносабатлар соҳасида Ўзбекистон Республикаси давлат сиёсати Концепцияси // <https://lex.uz/uz/docs/4597662>

миллий-маданий марказ етакчи роль ўйнамоқда. Улар ўзларининг ўзига хос маданияти, тили, халқ ҳунармандлигини ривожлантириб, турли маданиятларнинг бир-бирини ўзаро бойитишига, ҳар биримизда кўп миллатли ягона оила туйғусини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Республика байналминал маданият маркази уларнинг фаолиятини мувофиқлаштириб, амалий ва услубий ёрдам бераётгани алоҳида диққатга сазовордир.

Марказ мамлакатимизнинг барча ҳудудларида ўтказилаётган ёрқин тадбирлар асосида маданий ва ижтимоий ҳаётимизни янада теран маъно-мазмун билан бойитмоқда, Ўзбекистонда яшаётган турли миллат ва элат вакиллари ўртасида дўстлик ва бағрикенглик муносабатларини мустаҳкамламоқда. МДХ давлатлари ўртасида фақат Ўзбекистонда шундай тузилма ташкил этилгани эътиборга лойиқдир.

Буларнинг барчаси мамлакатимизда миллатлараро муносабатлар соҳасида нодавлат ташкилотларнинг ноёб тизими шаклланишидан далolat беради. Ушбу ташкилотларнинг серқирра фаолияти мамлакатимизда тинч ва фаровон ҳаётни таъминлаш, муҳим маданий-маърифий вазифаларни ҳал этиш, шунингдек, хорижий давлатлар билан ҳамкорликни ривожлантиришга хизмат қилмоқда”, деб таъкидлади.

Дарҳақиқат, бугунги кунда Ўзбекистонда бир оила бўлиб истиқомат қилаётган 130 дан ортиқ миллат ва элат вакиллари турли соҳа ва тармоқларда ўз меҳнатлари билан ривожланган бозор иқтисодиётига асосланган демократик ҳуқуқий давлат қуришга ва кучли фуқаролик жамиятини шакллантиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги фидокорона меҳнатлари давлат томонидан муносиб раҳбатлантирилиб, мустақиллик йилларида миллий-маданий марказларнинг 120 дан ортиқ фаоли давлат мукофотларига сазовор бўлди, орден ва медаллар билан тақдирланди, жумладан, 14 нафарига «Ўзбекистон Қаҳрамони» юксак унвони берилди. “Уларнинг орасида Навоий вилояти Конимех туманидаги қорақалпоқ миллий-маданий маркази фаоли Нуркул Базарбаева, Республика байналминал маданият маркази директорининг ўринбосари Сергей Миронов, Тошкент вилояти Янгийўл тумани татар миллий-маданий маркази раиси Аниса Гатауллина, Сирдарё вилояти рус миллий-маданий маркази раиси Фаина Голубцова, Хоразм вилояти қozoқ миллий-маданий маркази раиси Пўлатбек Изюмов, Жиззах вилояти корейс миллий-маданий маркази раиси Олег Ким, Фарғона вилояти яҳудий миллий-маданий маркази раиси Семён Абдурахмонов, Тошкент шаҳридаги литва миллий-маданий маркази раиси Лидия Довидайтис, Самарқанд вилоятидаги немис миллий-маданий маркази раиси Наталья Кайзер, Нукус шаҳридаги «Славутич» украин миллий-маданий маркази раиси Ольга Миронец, Қашқадарё вилоятидаги тожик миллий-маданий маркази раиси Абдурасул Эргашев, Тошкент шаҳридаги «Свитанак» белорус миллий-маданий маркази раисининг ўринбосари Нина Шубникова, Қашқадарё вилоятидаги араб миллий-маданий маркази раисининг ўринбосари Ниёзмухаммад Панжиев, Бухоро вилоятидаги турк миллий-маданий маркази раиси ўринбосари Жума

Шукуров, республика озарбайжон миллий-маданий марказининг «Озарбайжон қизлари» ансамбли бадий раҳбари Кайкеп Алиева, Қорақалпоғистон Республикаси туркман миллий-маданий маркази фаоли Аразмухаммет Аббаев, Андижон вилоятидаги қирғиз миллий-маданий маркази фаоли Умутхон Маматалиева, республика арман миллий-маданий маркази фаоли Георгий Сааков ва бошқалар бўлиб, мамлакатимизни ривожлантиришга, унинг маънавий ва инсонпарварлик асосларини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқда»².

Хулоса қилиб айтганда ўз меҳнат фаолияти билан бирга турли ҳудудлардаги миллий-маданий марказлар фаолиятида фаол иштирок этаётганлар «халқ дипломатияси» механизми асосида тинч ва фаровон ҳаётни асраш, хорижий мамлакатлар билан дўстона муносабатлар ва маданий-маърифий алоқаларни ривожлантириш, чет элдаги ҳамюртлар билан яқин ва ўзаро манфаатли муносабатларни йўлга қўйишга салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Ўзбекистонда фаолият олиб бораётган миллий-маданий марказларнинг асосий қисми Тошкент шаҳрида жойлашган бўлиб, уларнинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда туманлар бўлимлари ҳам ташкил этилган. Ҳудудлардаги маданий марказлар ўз фаолиятини марказий бўлимлар иш фаолияти асосида олиб борадилар.

² Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Республика байналмилал маданият маркази ташкил этилганининг 25 йиллигига бағишланган учрашувдаги нутқи // <https://president.uz/uz/lists/view/198> (29.01.2018)